

UZASADNIENIE

Decyzją z 16.12.2020 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **B. S.** podlega z tytułu zawartej umowy zlecenia z (...) sp. z o.o. (...) sp. k. w Ł. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w dniu 20.04.2013 r. oraz określił wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tego tytułu za 04.2013 r. (odpowiednio w kwocie 267,19 zł i 237,10 zł).

/decyzja k. 3-5v akt ZUS dot. B. S./

Decyzją z 16.12.2020 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **A. M.** podlega z tytułu zawartej umowy zlecenia z (...) sp. z o.o. (...) sp. k. w Ł. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w dniach 20.01.2014 r., 16.03.2014 r., 6.04.2014 r., 14.04.2014 r., 11.05.2014 r., 15.09.2014 r., 13.10.2014 r., 16.11.2014 r., 23.11.2014 r., 15.12.2014 r., 11.01.2015 r., 9.02.2015 r., 8.03.2015 r., 12.04.2015 r., 3.03.2015 r., 18.10.2015 r., 15.11.2015 r., 14.12.2015 r. oraz określił wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tego tytułu za 01.2014 r. (odpowiednio w kwocie 1.502,96 zł i 1.333,73 zł), za 03.2014 r. (odpowiednio w kwocie 2.003,95 zł i 1.778,30 zł), za 04.2014 r. (odpowiednio w kwocie 3.673,91 zł i 3.260,23 zł), za 05.2014 r. (odpowiednio w kwocie 5.343,87 zł i 4.742,15 zł), za 09.2014 r. (odpowiednio w kwocie 3.573,71 zł i 3.171,31 zł), za 10.2014 r. (odpowiednio w kwocie 1.669,95 zł i 1.481,91 zł), za 11.2014 r. (odpowiednio w kwocie 1.335,97 zł i 1.185,54 zł), za 12.2014 r. (odpowiednio w kwocie 2.671,93 zł i 2.371,07 zł), za 01.2015 r. (odpowiednio w kwocie 4.007,90 zł i 3.556,61 zł), za 02.2015 r. (odpowiednio w kwocie 1.669,96 zł i 1.481,92 zł), za 03.2015 r. (odpowiednio w kwocie 2.170,95 zł i 1.926,51 zł), za 04.2015 r. (odpowiednio w kwocie 2.671,94 zł i 2.371,08 zł), za 10.2015 r. (odpowiednio w kwocie 1.335,97 zł i 1.185,54 zł), za 11.2015 r. (odpowiednio w kwocie 1.335,95 zł i 1.185,52 zł), za 12.2015 r. (odpowiednio w kwocie 2.170,95 zł i 1.926,51 zł).

/decyzja k. 3-6v akt ZUS dot. A. M./

Decyzją z 16.12.2020 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **M. H.** podlega z tytułu zawartej umowy zlecenia z (...) sp. z o.o. (...) sp. k. w Ł. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w dniach 24.02.2014 r., 14.04.2014 r. oraz określił wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tego tytułu za 03.2014 r. (odpowiednio w kwocie 534,39 zł i 474,21 zł), za 04.2014 r. (odpowiednio w kwocie 1.870,35 zł i 1.659,74 zł).

/decyzja k. 6-8v akt ZUS dot. M. H./

Decyzją z 16.12.2020 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **H. D.** podlega z tytułu zawartej umowy zlecenia z (...) sp. z o.o. (...) sp. k. w Ł. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w dniach 16.03.2014 r., 15.09.2014 r., 13.10.2014 r., 8.03.2015 r. oraz określił wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tego tytułu za 03.2014 r. (odpowiednio w kwocie 601,18 zł i 533,48 zł), za 09.2014 r. (odpowiednio w kwocie 1.102,17 zł i 978,07 zł), za 10.2014 r. (odpowiednio w kwocie 601,18 zł i 533,48 zł), za 03.2015 r. (odpowiednio w kwocie 1.302,57 zł i 1.155,90 zł).

/decyzja k. 6-8v akt ZUS dot. H. D./

Podstawę prawną ww. decyzji stanowił art. 83 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 oraz art. 38 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 9 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i ust. 3, art. 20 ust. 1, art. 36, art. 47 ust. 1 pkt 3, ust. 3 i ust. 3b, art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6 oraz art. 85 ust. 4, art. 109 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

/decyzja k. 3-5v akt ZUS dot. B. S., decyzja k. 3-6v akt ZUS dot. A. M., decyzja k. 6-8v akt ZUS dot. M. H., decyzja k. 6-8v akt ZUS dot. H. D./

Płatnik składek (...) sp. z o.o. (...) sp. k. w Ł. w dniu 25.02.2021 r. złożył odwołania od powyższych decyzji, wnosząc o ich zmianę i ustalenie, że B. S., A. M., M. H., H. D. nie podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w spornych okresach z tytułu umów o dzieło u płatnika składek ewentualnie o ich uchylenie w całości i umorzenie postępowania w sprawie z uwagi na przedawnienie zobowiązań składkowych płatnik. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Zaskarżonym decyzjom zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędne przyjęcie, że zawarte przez płatnika z ubezpieczonymi umowy miała charakter umowy o świadczenie usług, nie zaś umowy o dzieło, i że w związku z wykonywaniem na rzecz płatnika zobowiązań wynikających ze spornych umów ubezpieczeni w dniach wskazanych w decyzjach podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako zleceniobiorcy u płatnika składek;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 65 § 2 w zw. z art. 353¹ w zw. z art. 627 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji błędne uznanie, że zawarta przez płatnika z ubezpieczonymi umowy miały charakter umowy o świadczenie usług, podczas gdy zawarte umowy zgodnie z ich treścią oraz wolą stron były umowami o dzieło - strony umówiły się bowiem na konkretny rezultat w postaci autorskiego, przygotowanego na konkretny, zadany temat wykładu, zaś wybór autora podyktowany był posiadaniem przez niego szczególnych kompetencji oraz wiedzy;

- art. 750 w zw. z art. 734 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji błędne uznanie, że zawarte przez płatnika z ubezpieczonymi umowy miały charakter umowy o świadczenie usług, do których winno stosować się przepisy o umowie zlecenia, a w konsekwencji uznanie, że ubezpieczeni z tytułu zrealizowanych umów podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym we wskazanych w zaskarżonych decyzjach okresach.

Na wypadek nieuwzględnienia powyższych zarzutów, skarżący zarzucił naruszenie art. 24 ust. 4 w zw. z art. 31 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w zw. z art. 59 § 1 pkt 9 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa poprzez nieuwzględnienie podniesionego przez płatnika zarzutu przedawnienia i niedostrzeżenie, że wszelkie ewentualne zobowiązania płatnika z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, które mogłyby wynikać z zawartych z ubezpieczonymi umów, uległy przedawnieniu i wygasły co w konsekwencji powinno skutkować umorzeniem postępowania z uwagi na jego bezprzedmiotowość.

/odwołanie k. 3-6, odwołanie k. 3-6 akt VIII U 882/21, odwołanie k. 3-6 akt VIII U 885/21, odwołanie k. 3-6 akt VIII U 886/21/

W odpowiedziach na odwołania pełnomocnik organu rentowego wniósł o ich oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie, a także o zasądzenie zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Wskazał, że kwestia ewentualnego przedawnienia składek pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia.

/odpowiedź na odwołanie k. 11- 13v, odpowiedź na odwołanie k. 11-13v akt VIII U 882/21, odwołanie k. 11-14v akt VIII U 885/21, odpowiedź na odwołanie k. 8-10v akt VIII U 886/21/.

Zarządzeniami z 13.05.2021 r. połączono sprawy o sygn. akt VIII U 882/2, VIII U 885/21, VIII U 886/21 ze sprawą niniejszą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia – art. 219 kpc.

/zarządzenie k. 16 akt VIII U 882/21, zarządzenie k. 17 akt VIII U 885/21, zarządzenie k. 21 akt VIII U 886/21/

Na rozprawie w dniu 23.11.2021 r. pełnomocnik płatnika poparł odwołania. Zainteresowani A. M. i M. H. przyłączyli się do odwołań. Zainteresowane H. D. i B. S., prawidłowo powiadomione o terminie rozprawy, nie stawily się. Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołań i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych w kwocie 720 zł.

/stanowiska 00:02:51, 00:50:30, 00:53:03 – płyta CD k. 97/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Przedmiotem działalności płatnika składek (...) sp. z o.o. (...) sp. k. w Ł. jest organizacja targów, wystaw, kongresów, prowadzenie wydawnictwa z branży kosmetycznej.

/odpis z KRS 18-21, zeznania świadka R. D. 00:32:50 i dalej – płyta CD k. 97/

Płatnik składek do około 2015 r. prowadził C. C. (odpłatny program kształcenia kosmetologów oraz kosmetyczek w zakresie innowacyjnych technik pielęgnacji). Warunkiem uczestnictwa w C. C. był 5-letni staż w zawodzie, warunkiem ukończenia zdanie egzaminu. Wykładowców było kilkunastu.

/zeznania świadka R. D. 00:32:50 i dalej – płyta CD k. 97, zeznania zainteresowanego A. M. 00:49:29 w zw. z 00:03:08 i dalej – płyta CD k. 97/

Płatnik Składek zawarł z zainteresowaną **B. S.** umowę cywilnoprawną nazwaną umową o dzieło z 2.04.2013 r. ((...)), której przedmiotem było przeprowadzenie wykładu „Algi na talerzu” - termin wykonania 20.04.2013 r.

W treści umowy wskazano, że za wykonane dzieło oraz przeniesienie praw autorskich zamawiający zapłaci wykonawcy wskazane wynagrodzenie.

/umowa k. 6-6v akt ZUS dot. B. S./

Płatnik Składek zawarł z zainteresowaną **H. D.** umowy cywilnoprawne nazwane umowami o dzieło, których przedmiotem było odpowiednio:

- umowa z 10.03.2014 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Chemia Kosmetyków w praktyce” - termin wykonania 16.03.2014 r.,

- umowa z 1.09.2014 r. (I edycja) – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Zabiegi elektrochirurgiczne w gabinecie kosmetycznym” - termin wykonania 15.09.2014 r.,

- umowa z 1.10.2014 r. (II edycja) – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Chemia Kosmetyków w praktyce” termin wykonania 13.10.2014 r.,

- umowa z 1.03.2015 r. (II edycja) – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Zabiegi elektrochirurgiczne w gabinecie kosmetycznym” - termin wykonania 8.03.2015 r.

W treści umów wskazano, że za wykonane dzieło oraz przeniesienie praw autorskich zamawiający zapłaci wykonawcy wskazane wynagrodzenie.

/umowa k. 1-2, 4-4v, 6-6v, 8-9 akt ZUS dot. H. D./

Płatnik Składek zawarł z zainteresowanym **A. M.** umowy cywilnoprawne nazwane umowami o dzieło, których przedmiotem było odpowiednio:

- umowa z 16.01.2014 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C.: 1. Perspektywy rozwoju kosmetologii, 2. Wykład z dermatologii: a. choroby skóry w aspekcie kosmetycznym, b. łączone metody med.-kosmet. w terapii

przewlekłych chorób skóry, c. relacje klient-personel w przypadku występowania schorzeń potencjalnie zakaźnych - termin wykonania 20.01.2014 r.,

- umowa z 10.03.2014 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Sprzęt w nowoczesnym gabinecie kosmetycznym” - termin wykonania 16.03.2014 r.,

- umowa z 1.04.2014 r. – przeprowadzenie wykładu podczas 29 Kongresu (...) "Kwas hialuronowy bez tajemnic" - termin wykonania 06.04.2014 r.,

- umowa z 3.04.2014 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Choroby skóry” oraz, „Alergie skórne - diagnostyka, pielęgnacja, dietoterapia” - termin wykonania 14.04.2014 r.,

- umowa z 5.05.2014 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. (...) oraz rewitalizacja skóry - metody łączone + zajęcia warsztatowe - termin wykonania 11.05.2014 r.,

- umowa z 3.06.2014 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Praktyczne zastosowanie aktywnych składników kosmetyków w pielęgnacji i terapii” – termin wykonania 9.06.2014 r.,

- umowa z 1.09.2014 r. (II edycja) – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. „Perspektywy rozwoju kosmologii” i (...) - termin wykonania 15.09.2014 r.,

- umowa z 1.09.2014 r. (I edycja) – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. „Wstępna kwalifikacja do zabiegów inwazyjnych niechirurgicznych” i „Kosmetologia, dermatologia, medycyna estetyczna” - termin wykonania 15.09.2014 r.,

- umowa z 1.10.2014 r. (I edycja) – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. „Choroby skóry i dysfunkcje hormonalne” - termin wykonania 13.10.2014 r.,

- umowa z 1.10.2014 r. (II edycja) – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. „Choroby skóry i dysfunkcje hormonalne” - termin wykonania 13.10.2014 r.,

- umowa z 3.11.2014 r. – przeprowadzenie wykładu podczas 30 Kongresu (...)Najważniejsze zasady dobrej praktyki kosmologicznej” - termin wykonania 16.11.2014 r.,

- umowa z 17.11.2015 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Urządzenia w gabinecie kosmetycznym” (warsztaty) - termin wykonania 23.11.2014 r.,

- umowa z 8.12.2014 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Praktyczne aspekty wykonywania zabiegów z wykorzystaniem nowoczesnych urządzeń” i „Alergie skórne” - termin wykonania 15.12.2014 r.,

- umowa z 5.01.2015 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. (...) i „Rewitalizacja skóry - metody łączone” - termin wykonania 11.01.2015 r.,

- umowa z 29.01.2015 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Praktyczne zastosowanie aktywnych składników kosmetyków w pielęgnacji i terapii” i „P. skóry” - termin wykonania 9.02.2015 r.,

- umowa z 1.03.2015 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „P. skóry” i „Wstępna kwalifikacja klientek do zabiegów inwazyjnych” - termin wykonania 08.03.2015 r.,

- umowa z 1.04.2015 r. – przeprowadzenie wykładu podczas 31 Kongresu (...)Czy można zatrzymać czas? ” - termin wykonania 12.04.2015 r.,

- umowa z 1.04.2015 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Wybrane zagadnienia z zakresu dermatologii i medycyny estetycznej - rozpoznanie i interpretacja” - termin wykonania 3.03.2015 r.,

- umowa z 12.10.2015 r. (III edycja) – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Perspektywy rozwoju kosmologii”, (...) i „Alergie skórne” - termin wykonania 18.10.2015 r.,

- umowa z 2.11.2015 r. – przeprowadzenie wykładu podczas 32 Kongresu (...)Stany zapalne w chorobach skóry” – termin wykonania 15.11.2015 r.,

- umowa z 1.12.2015 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Choroby i dysfunkcje hormonalne” i Wstępna kwalifikacja klientek do zabiegów inwazyjnych oraz warsztaty z „Urządzenia fotooptyczne w gabinecie” - termin wykonania 14.12.2015 r.

W treści umów wskazano, że za wykonane dzieło oraz przeniesienie praw autorskich zamawiający zapłaci wykonawcy wskazane wynagrodzenie.

/umowy k. 7-7v, 9-9v, 11-11v, 13-13v, 15, 16-16v, 18-18v, 20-21, 23-23v, 25-25v, 26-26v, 28-28v, 30-30v, 32-32v, 34, 36-37, 39-40, 42-43, 45-46, 48-49, 51-52, 54-54v akt ZUS dot. A. M./

Płatnik Składek zawarł z zainteresowanym **M. H.** umowy cywilnoprawne nazwane umowami o dzieło, których przedmiotem było odpowiednio:

- umowa z 17.02.2014 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Podstawy marketingu” – termin wykonania 24.02.2014 r.,

- umowa z 3.04.2014 r. – przeprowadzenie wykładu podczas szkolenia C. C. „Relacje kosmetyczka klient” i „Relacje właściciel gabinetu-personel” – termin wykonania 14.04.2014 r.

/umowy k. 1-1v, 3-3v akt ZUS dot. M. H./

W ramach realizacji wskazanych umów zainteresowani przygotowawali i przeprowadzali wystąpienia na tematy związane z kosmologią profesjonalną podczas organizowanych przez płatnika międzynarodowych kongresów i targów, a także w C. C.. Powyższe wystąpienia powstawały na bazie ustaleń między działem redakcyjnym płatnika składek a wykładowcą. Dział redakcyjny uczestniczył w określeniu tematyki wykładów. O wyborze tematu (obszaru tematyki) wykładu decydował dyrektor wydawnictwa. Po określeniu tematyki dobierano wykładowców. Wykładowcy mieli wskazany zakres tematyki danego wykładu. Wszelkie ustalenia co do ostatecznej wersji wykładu były podejmowane pomiędzy organizatorem (płatnikiem składek) a wykładowcami – zainteresowanymi. Celem płatnika był osiągnięcie wysokiego poziomu merytorycznego wykładów.

/zeznania świadka R. D. 00:32:50 i dalej – płyta CD k. 97, zeznania zainteresowanego A. M. 00:49:29 w zw. z 00:03:08 i dalej – płyta CD k. 97, zeznania zainteresowanego M. H. 00:50:06 w zw. z 00:20:25 i dalej – płyta CD k. 97/

W ramach C. C. odbywały się cykliczne szkolenia trwające łącznie pół roku składające się z 6 do 12 spotkań (co 2 tygodnie/miesiąc) w 12-20 osobowej grupie słuchaczy. Co pół roku w ramach kolejnego cyklu szkoleń była nowa grupa słuchaczy. Program kształcenia w C. C. był ogólnie określony. Co do zasady tematyka wykładów była powtarzalna z uwzględnieniem aktualizacji wiedzy, dostosowania się do poziomu grupy, pewnej modyfikacji po każdym spotkaniu. Wszelkie ustalenia co do ostatecznej wersji wykładu były podejmowane pomiędzy organizatorem (płatnikiem składek) a wykładowcami – zainteresowanymi. Celem płatnika był osiągnięcie wysokiego poziomu merytorycznego wykładów.

/zeznania świadka R. D. 00:32:50 i dalej – płyta CD k. 97, zeznania zainteresowanego A. M. 00:49:29 w zw. z 00:03:08 i dalej – płyta CD k. 97, zeznania zainteresowanego M. H. 00:50:06 w zw. z 00:20:25 i dalej – płyta CD k. 97/

W ramach realizacji wskazanych umów zainteresowany A. M., który jest lekarzem, przygotowował i przeprowadzał wykłady w zakresie dermatologii, medycyny estetycznej, laseroterapii podczas kongresów, a także w C. C.. W C. C. zainteresowany zajmował się organizacją i prowadzeniem wykładów. W trakcie szkolenia przeprowadzał testy sprawdzające wiedzę. Wyniki testów były zróżnicowane w zależności od stopnia nabytej wiedzy przez słuchacza. Z kolei

na kongresach zainteresowany również zajmował się prowadzeniem wykładów. Dyrektor wydawnictwa sugerowała dany temat w ramach określonego profilu kongresu.

/zeznania zainteresowanego A. M. 00:49:29 w zw. z 00:03:08 i dalej – płyta CD k. 97/

W ramach realizacji wskazanych umów zainteresowany M. H., który jest technologiem żywności, przygotowywał i przeprowadzał wykłady w zakresie marketingu, obsługi klienta w C. C.. W trakcie każdej edycji C. C. przeprowadził po dwa wykłady. W toku szkolenia nie przeprowadzał testów. Podczas przeprowadzania wykładów podążał za sugestiami słuchaczy, którzy wskazywali na chęć pogłębienia konkretnych aspektów danego tematu. Ponadto – poza objętymi sporem umowami – brał udział także jako wykładowca podczas organizowanych przez płatnika kongresów.

/zeznania zainteresowanego M. H. 00:50:06 w zw. z 00:20:25 i dalej – płyta CD k. 97/

Za wykonaną pracę zainteresowana B. S. otrzymała umówione wynagrodzenie.

/rachunek k. 7 akt ZUS dot. B. S./

Za wykonaną pracę zainteresowany A. M. otrzymał umówione wynagrodzenie.

/rachunki k. 8, 10, 12, 14, 17, 19, 22, 24, 27, 29, 31, 33, 35, 38, 41, 44, 47, 50, 53, 55 akt ZUS dot. A. M./

Za wykonaną pracę zainteresowany M. H. otrzymał umówione wynagrodzenie.

/rachunki k. 2, 4 akt ZUS dot. M. H./

Za wykonaną pracę zainteresowana H. D. otrzymała umówione wynagrodzenie.

/rachunki k. 3, 5, 7, 10 akt ZUS dot. H. D./

Zainteresowana B. S. we wskazanym okresie nie posiadała innego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

/bezsporne/

Zainteresowana H. D. we wskazanym okresie posiadała inny tytuł do ubezpieczeń w postaci prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Z tego tytułu opłacała składki na ubezpieczenie zdrowotne.

/bezsporne/

Zainteresowany A. M. we wskazanym okresie posiadał inny tytuł do ubezpieczeń w postaci prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Z tego tytułu opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne.

/bezsporne/

Zainteresowany M. H. we wskazanym okresie nie posiadał innego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

/bezsporne/

Płatnik składek nie zgłosił zainteresowanych do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego z tytułu spornych umów.

/bezsporne/.

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy i w aktach ZUS uznając je za wiarygodne i wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń. Powołane dokumenty nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron, a Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, ażeby z urzędu zakwestionować ich wartość dowodową w sprawie.

Sąd oparł się także na zeznaniach zainteresowanych A. M. i M. H. oraz zeznaniach świadka R. D., w których zainteresowani, jako strony spornych umów oraz świadek, jako dyrektor wydawnictwa płatnika składek wiarygodnie zrelacjonowali przebieg realizacji zawartych umów i zawarli opis wykonanych przez zainteresowanych czynności. Natomiast ocena kwalifikacji prawnej tych umów jako umów zlecenia czy umów o dzieło należy do Sądu.

Dodatkowo wskazać należy, że odwołujący się płatnik nie zakwestionował wskazanych przez organ rentowy w zaskarżonych decyzjach okresów podlegania przez zainteresowanych obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako zleceniobiorców u płatnika składek, ani miesięcznych podstaw wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za te okresy, wobec czego były to okoliczności niesporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania podlegają oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 423, ze zm.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Z mocy art. 13 pkt. 2 wspomnianej ustawy zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają od dnia oznaczonego w umowie, jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesłanie w wyznaczonym terminie deklaracji rozliczeniowej, imiennych raportów miesięcznych oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie. Natomiast art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Zgodnie z art. 81 ust. 1, 5, 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, ze zm.) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób zatrudnionych na podstawie umowy o świadczenie usług, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób, bez stosowania ograniczeń o których mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Dokonując oceny umowy zawartej przez płatnika z zainteresowanymi należy wskazać, że zarówno umowa zlecenia, jak i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi, a także finansowymi. I tak np. podczas, gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem, czy z osobą z zewnątrz (art. 6 ust. 1 punkt 4 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło,

ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ubezpieczenia społeczne będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło.

Stosownie do treści art.734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Zgodnie z treścią przepisu art.750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ma to miejsce wtedy, gdy przedmiotem umowy jest dokonywanie czynności faktycznych, natomiast umowa taka nie jest unormowana w przepisach dotyczących innych umów np. agencyjnej, komisu itp. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 października 2013 roku, III AUa 401/13 Lex nr 1386066)

Zgodnie zaś z treścią art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu.

Celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie) lub zaniechanie, które przy zachowaniu określonej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu, pozostające poza zakresem obowiązków świadczącego. Przy umowie o dzieło chodzi o coś więcej, o osiągnięcie określonego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności. Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie, w wypadku nieosiągnięcia celu umowy, jest więc odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności. Przedmiotem umowy o dzieło, w ujęciu Kodeksu cywilnego, jest więc przyszły, z góry określony, samoistny, materialny lub niematerialny, lecz obiektywnie osiągalny i w danych warunkach pewny rezultat pracy i umiejętności przyjmującego zamówienie, którego charakter nie wyklucza możliwości zastosowania przepisów o rękojmi za wady. Wymaga podkreślenia, że przedstawiony zespół cech konstytutywnych występować musi łącznie (A. Brzozowski /w:/ System prawa prywatnego, Prawo zobowiązań – część szczegółowa, Tom 7, wydanie 3, pod red. J. Rajskiego, Wydawnictwo C.H. Beck - Instytut Nauk Prawnych PAN, Warszawa 2011, s. 390-391).

Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 roku III AUr 357/93; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 stycznia 2006 roku III AUa 1700/05; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 1967 roku, I CR 500/66).

Natomiast cechą konstytutywną dzieła jest samoistość rezultatu, która wyraża się przez niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. Z chwilą ukończenia dzieła staje się ono niezależną od twórcy, autonomiczną wartością w obrocie (W. Czachórski, Zobowiązania, 2007, s. 463; A. Brzozowski, Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie za wady dzieła, Warszawa 1986, s. 15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 7 maja 2013 roku III AUa 1136/12).

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, na jaki umawiają się strony, musi być z góry określony i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do

określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności.

W umowie zlecenia można zaś wskazać rezultat, który powinien być osiągnięty, a podejmujący zlecenie powinien podejmować starania by go osiągnąć. Jednak w odniesieniu do umowy zlecenia po pierwsze nie da się określić zamierzonego rezultatu w sposób pewny, a po drugie nie sposób przewidzieć, w jakim stopniu zostałby on osiągnięty.

W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, to jest przedmiotem istotnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 roku, III AUr 357/93).

Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy, jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 roku, II UKN 386/99).

Z umową rezultatu mamy do czynienia wtedy, gdy spełnienie świadczenia przez dłużnika polega na doprowadzeniu do określonego efektu. W tego typu umowach jedynie taki stan będzie uznany za wykonanie zobowiązania. Z kolei z umową starannego działania jest związany obowiązek dłużnika, działania w sposób sumienny w kierunku osiągnięcia danego rezultatu, przy czym już samo sumienne działanie jest spełnieniem świadczenia, niezależnie czy ostatecznie zostanie osiągnięty zamierzony rezultat czy nie.

Należy podkreślić, że umowę o dzieło zdefiniowano w art. 627 k.c. jako zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła za wynagrodzeniem. Starania przyjmującego zamówienie w umowie o dzieło mają doprowadzić w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, za wynagrodzeniem zależnym od wartości dzieła (art. 628 § 1 k.c., art. 629 k.c., art. 632 k.c.). Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność w wykonywaniu dzieła, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania. Przyjmuje się, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt obiektywnie osiągalny i pewny.

Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy lub dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie). Takie dzieła są rezultatami materialnymi umowy zawartej między stronami, weryfikowalnymi ze względu na istnienie wad (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2000 roku, IV CKN 152/00).

Poza rezultatami materialnymi, istnieją także rezultaty niematerialne, które mogą, ale nie muszą być ucieleśnione w jakimkolwiek przedmiocie materialnym. W każdym razie takim rezultatem nieucieleśnionym w rzeczy nie może być czynność, a jedynie jej wynik, dzieło bowiem musi istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu. Dzieło musi być możliwe do zweryfikowania już na etapie podpisania umowy, musi mieć charakter niestandardowy, niepowtarzalny, wypełniać kryterium twórcze, indywidualne.

Brak wskazania kryteriów określających pożądany rezultat umowy prowadzi do wniosku, że przedmiotem zainteresowania zamawiającego jest wykonanie określonych czynności, a nie ich rezultat. /III AUa 1069/17 - wyrok SA Poznań z dnia 05-12-2018/ Jeżeli strony nie określiły w umowach cech i parametrów indywidualizujących dzieło, to taki brak kryteriów określających pożądany przez zamawiającego wynik (rezultat) umowy prowadzi do wniosku,

że przedmiotem zainteresowania zamawiającego było wykonanie określonych czynności. /III AUa 412/17 - wyrok SA Białystok z dnia 30-11-2017/

Jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Sprawdzian taki jest zaś niemożliwy do przeprowadzenia, jeśli strony nie określiły w umowie cech i parametrów indywidualizujących dzieło. Taki brak kryteriów określających pożądany przez zamawiającego wynik (wytwór) umowy prowadzi do wniosku, że przedmiotem zainteresowania zamawiającego jest wykonanie określonych czynności, a nie ich rezultat. ./Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 grudnia 2017 r. III AUa 476/17/.

Sąd miał na uwadze, iż w sprawach o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym, w których organ rentowy kwestionuje prawidłowość zawarcia umowy o dzieło, zasada swobody umów wyrażona w art. 353¹ k.c. nie może zniwelować zasady podlegania ubezpieczeniu społecznemu, bowiem ta ostatnia należy do norm o charakterze ius cogens (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2017 roku, II UK 518/15, Lex nr 2209108). Oznacza to też, że w powyższym kontekście decydującej wagi nie można przypisać treści oświadczeń woli stron, zwłaszcza że sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych są sprawami cywilnymi w ujęciu formalnym (art.1 k.p.c.). Aspekt oświadczenia woli, w przypadku ustalania podlegania ubezpieczeniu społecznemu, należy traktować jako jeden z czynników równorzędnych branych pod uwagę w tym procesie.

Ponadto należy mieć na uwadze, iż w świetle ugruntowanego orzecznictwa wykłady posiadają walory twórcze, ale będą mogły stanowić dzieło tylko wtedy, gdy ich "twórca" będzie przekazywał nową wiedzę w zakresie pewnego przedmiotu/tematu, tzn. będzie wykladał coś, co wcześniej nie było przedmiotem jakichkolwiek rozważań i badań. Natomiast samo przygotowanie wykładu, nawet gdy przekazywana w nim wiedza wykracza poza zwykły poziom i granice programowe oraz jest w sposób indywidualny dostosowywana do potrzeb słuchaczy, nie może stanowić podstawy do przyjęcia, że w takim wypadku mamy do czynienia z dziełem. Warunkiem, aby wykładowi można było przypisać cechy utworu, jest spełnienie przezeń wyłącznie naukowego, niestandardowego charakteru, niepowtarzalności, wypełnienie kryteriów twórczego i indywidualnego dzieła naukowego, a nie posiadania charakteru odtwórczego, polegającego jedynie na wykonywaniu czynności wymagających określonej wiedzy i zdolności do jej przekazania. / (...) - wyrok NSA (N) z dnia 23-01-2020/

Umowa o dzieło, której przedmiotem jest wygłoszenie wykładu, nie rodzi obowiązku ubezpieczeń społecznych pod warunkiem, że wykład posiada cechy utworu, a takim właściwością odpowiada tylko wykład naukowy (cykl wykładów) o charakterze niestandardowym, niepowtarzalnym, wypełniający kryteria twórczego i indywidualnego dzieła naukowego. Tak więc chociaż wygłoszenie wykładu stanowi - co do zasady - przejaw działalności twórczej o charakterze indywidualnym i może być przedmiotem umowy o dzieło, to jednak o takiej kwalifikacji decydują każdorazowo kryteria dodatkowe, ściśle uzależnione od ustaleń faktycznych. /II UK 122/18 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 17-04-2019 II UK 123/18 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 17-04-2019 II UK 503/17 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 18-12-2018 II UK 455/17 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 31-10-2018/

Należyte przeszkolenie kursantów nie spełnia przesłanek uznania za dzieło. Nie można uznać, iż istotą umowy zawartej między stronami było przygotowanie konspektów oraz skryptów szkoleń, gdyż powyższe nie stanowiło celu i samoistnego rezultatu umowy, natomiast było technicznym, pomocniczym środkiem zmierzającym do realizacji przynajmniej i istoty umowy w postaci przeprowadzenia szkoleń. /III AUa 294/19 - wyrok SA Lublin z dnia 07-11-2019/

Poprowadzenie zajęć/ szkoleń – wykładów i ćwiczeń, nie ma charakteru czynności przynoszących konkretny, indywidualny rezultat niematerialny, lecz jest realizowane w ramach starannego działania, właściwego wykonaniu usług, choćby bez nadzoru ze strony zamawiającego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 1970 r. II PR 298/69 niepublikowany oraz z dnia 28 marca 2000 r. II UKN 386/99 OSNAPiUS 2001 nr 16 poz. 522 i z dnia 5 grudnia 2000 r. I PKN 127/2000 OSNAPiUS 2002 nr 15 poz. 356).

Obowiązków polegających na przygotowaniu i przeprowadzeniu zajęć/szkoleń, choćby w oparciu o samodzielnie wybrane i przystosowane materiały dydaktyczne, a nie narzucony z góry program, nie można uznać za dzieło, ponieważ czynności te nie przynoszą konkretnego, samoistnego, oznaczonego i pewnego rezultatu. Określony rezultat umowy o dzieło powinien być bytem o indywidualnym, pewnym charakterze, nakierowanym na uzyskanie samodzielnej wartości w obrocie. W wypadku przeprowadzania zajęć, nawet w oparciu o samodzielnie przygotowany program i pomoce, nie występuje rezultat tych czynności ucieleśniony w konkretnej postaci. Jest to wyłącznie staranne zachowanie wykonawcy umowy, który stosownie do posiadanej wiedzy, świadczy usługi starannej nauki/ szkolenia, które przekazuje nauczonym. /por. odpowiednio II UK 401/17 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 20-07-2018/

Element specjalistycznej wiedzy, czy też umiejętności pozwala odróżnić w konkretnym przypadku, czy oceniana umowa jest umową o dzieło. Nie oznacza jednak, że osoba wykonująca określone czynności z wykorzystaniem jakiegokolwiek wiedzy, czy też doświadczenia jest zawsze wykonawcą dzieła. /III AUa 412/17 - wyrok SA Poznań z dnia 18-07-2018/

W sytuacji, gdy przedmiotem umowy było przeprowadzenie zajęć warsztatowych – rozwojowych/ szkoleń, nie budzi wątpliwości, że ich wykonanie przez prowadzącego stanowiło ciąg czynności faktycznych poddanych reżimowi starannego działania, zmierzających do uzyskania, uzupełnienia lub doskonalenia umiejętności i kwalifikacji uczestników co do zagadnień związanych z materiały będącą przedmiotem warsztatów/ szkoleń, jednak bez gwarancji uzyskania przez uczestników określonej wiedzy czy umiejętności. Wykonujący umowę nie miał żadnego wpływu na to, czy uczestnicy warsztatów nabędą wykładaną wiedzę, a osiągnięcie takiego celu nie było objęte treścią postanowień umowy, nie stanowiło również przedmiotu jej świadczenia. Stwierdzić więc należy, że treścią umowy z prowadzącym warsztaty/ szkolenia nie było osiągnięcie rezultatu, w postaci zagwarantowania, że uczestnicy nabędą umiejętności w danej materii, gdyż taki rezultat byłby obiektywnie nieosiągalny. Przyjmujący zamówienie mógł jedynie zobowiązać się do starannego przeprowadzenia wszystkich czynności – prawidłowego przeprowadzenia zajęć w ramach warsztatów/ szkoleń . Poziom osiągniętej wiedzy przez uczestników, a także ich stopień przygotowania nie mogą być oceniane i traktowane jako rezultat w rozumieniu art. 627 KC. / (...) - wyrok NSA (N) z dnia 10-03-2017/

Odnosząc powyższe rozważania do spornych umów zawartych przez płatnika z zainteresowanymi w ocenie Sądu, wbrew zapatrywaniu odwołującego, stwierdzić należy, iż umowy te nie odpowiadają, w charakterze ich wykonania, umowie o dzieło.

W stosunku do umów zawartych z zainteresowanymi **B. S.**, **H. D.**, **A. M.** i **M. H.** Sąd Okręgowy zważył, że czynności polegające na opracowaniu i przeprowadzeniu wykładów na określony temat z zakresu kosmologii/ tematyki pokrewnej/marketingu w kosmologii, podczas konkretnych Kongresów (...) (w przypadku **A. M.**), targów (...) (w przypadku **B. S.**) oraz przeprowadzeniu wykładów podczas szkolenia w C. C. (w przypadku **A. M.**, **H. D.** i **M. H.**), w zakresie danej specjalizacji w ramach ogólnie narzuconej tematyki, w istocie sprowadzały się do podejmowania działań mających na celu przeprowadzenie prelekcji w czasie kongresów lub szkolenia dla C. C., tj. ciągu czynności faktycznych poddanych reżimowi starannego działania, zmierzających do zaznajomienia uczestników kongresu z prezentowanym tematem lub też uzyskania, uzupełnienia lub doskonalenia umiejętności i kwalifikacji uczestników szkolenia w C. C., co do zagadnień związanych z materiały będącą przedmiotem szkolenia. Powyższe zatem wbrew zapatrywaniom odwołującego się płatnika nie miały charakteru czynności przynoszących konkretny, indywidualny rezultat materialny czy niematerialny, lecz były realizowane w ramach starannego działania, właściwego dla wykonywania usług. Sąd miał przy tym na uwadze, iż kongresy/targi, w ramach których zainteresowani (**A. M.**, **B. S.**) prowadzili autorskie wystąpienia na tematy związane z kosmologią profesjonalną/tematyką pokrewną/marketingiem w kosmologii, miały odrębny charakter w zakresie tematycznym i organizacyjnym, nie oznacza to jednak, iż czynności wykonywane przez zainteresowanych miały charakter unikalny, prowadziły do powstania konkretnego i sprawdzalnego rezultatu. W sprawie nie wykazano, iż wystąpienia tych zainteresowanych były przedmiotem jakichkolwiek rozważań i badań, miały charakter utworu naukowego, niestandardowego, niepowtarzalnego, wypełniającego kryterium twórczego i indywidualnego dzieła, by nie posiadały charakteru odtwórczego, polegającego jedynie na wykonywaniu czynności wymagających określonej wiedzy i

zdolności do jej przekazania. Natomiast, co już podkreślano, samo przygotowanie wykładu, nawet gdy przekazywana w nim wiedza wykracza poza zwykły poziom, wymaga określonej wiedzy w zakresie kosmetyki profesjonalnej/tematyki pokrewnej/marketingiem w kosmetyki i zdolności do jej przekazania oraz jest w sposób indywidualny dostosowywana do potrzeb słuchaczy np. nastawionych na uzyskanie informacji o nowościach w danej branży, nie wystarczy do uznania, że w takim wypadku mamy do czynienia z dziełem. Co do zaś wykładów prowadzonych przez zainteresowanych (**A. M., H. D. i M. H.**) w ramach szkoleń dla C. C. podnieść należy, iż powtarzalna tematyka tych szkoleń (z uwzględnieniem aktualizacji wiedzy, dostosowania się do poziomu grupy, pewnej modyfikacji po każdym spotkaniu) wskazuje, że miały one charakter cykliczny powtarzalny, a więc nie mający samodzielnej wartości w obrocie. Ponadto w sytuacji, gdy przedmiotem umowy jest prowadzenie szkoleń, nie budzi wątpliwości, iż ich celem jest ciąg czynności faktycznych polegających na doskonaleniu umiejętności czy wiedzy uczestników bez jakichkolwiek gwarancji w zakresie osiągnięcia tego celu. Zresztą taki cel nie był objęty przedmiotem spornych umów. Próżno więc mówić w tym przypadku o osiągnięciu pewnego i jasno określonego rezultatu. Przyjmujący zamówienie mógł zatem jedynie zobowiązać się do starannego przeprowadzenia wszystkich czynności – prawidłowego przeprowadzenia szkoleń zgodne z oczekiwaniami płatnika. Nadto, co istotne, wszelkie ustalenia co do ostatecznej wersji wykładu były podejmowane pomiędzy organizatorem (płatnikiem składek) a wykładowcami – zainteresowanymi. Celem płatnika, który ostatecznie ponosił odpowiedzialność gospodarczą za należyty przebieg kongresów i szkoleń, było osiągnięcie wysokiego poziomu merytorycznego wykładów. Tym samym to na płatniku spoczywała piecza nad ostatecznym poziomem merytorycznym wykładów.

Dodatkowo w przypadku **M. H.** wskazać należy, że czynności we wskazanym w jednej z umów zakresie (w szczególności „Podstawy marketingu”) mógłby przygotować także inny specjalista z tej dziedziny zwłaszcza, że przedmiot był zgodny z ogólnie obowiązującymi normami dotyczącymi przeprowadzania szkoleń z podstaw marketingu. W tych okolicznościach trudno się zatem doszukać, w przygotowaniu i wykonaniu czynności przez tego zainteresowanego, twórczego i indywidualizującego pierwiastka uzasadniającego zakwalifikowanie opisanych powyżej szkoleń, jako dzieło.

Nadto należy wskazać, iż przedmiot pracy zlecony zainteresowanemu nie został precyzyjnie określony. Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd co prawda ustalił, że zainteresowani wykonywali czynności, prowadzili wykłady/szkolenia na konkretnie określone tematy, niemniej jednak to czy opracowane przez nich materiały, w zaprezentowanym przez nich kształcie były realizowane, decydował ostatecznie płatnik. Tym samym w umowie łączącej płatnika z zainteresowanymi nie określono zindywidualizowanego przedmiotu. W treści umowy nie wskazano konkretnego, ściśle określonego celu, efektu, który miał funkcjonować w obrocie. Nie można więc przyjąć, aby zamawiający wymagał od wykonawcy osiągnięcia konkretnego, indywidualnie oznaczonego wytworu, który poddawałby się sprawdzianowi w aspekcie wykonania umowy zgodnie z zamówieniem, a jedynie wykonania pewnych czynności w ramach określonego tematu, co nie przesądza o ich wykonywaniu w ramach umowy o dzieło. Z tak określonego w spornej umowie celu nie mógł wynikać obiektywnie osiągalny i pewny rezultat. Chodziło więc o wykonanie określonej, technicznej, a nie twórczej czynności bez względu na to, jaki rezultat ta czynność przyniesie. W konsekwencji przedmiotem badanej umowy była określona czynność (czynności), a nie jej wynik, co przesądza o jej kwalifikacji jako umowy starannego działania - umowy o świadczenie usług (art. 750 k.c.).

W tym miejscu Sąd pragnie wskazać, że podziela pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy w wyroku z 2.06.2017 r., II UK 147/16, zgodnie z którym przedmiot umów z udziałem profesjonalisty stanowi elementarną cechę kontraktu opisanego w treści art. 627 k.c. Powinien on być oznaczony in concreto, ściśle według schematu właściwego dla danego rodzaju umowy, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności i oczywistości jego powstania z racji określonych umiejętności, cech osobistych wykonawcy. Ułomna konstrukcja przedmiotu umów nie rodzi żadnego domniemania (faktycznego ani prawnego), że chodzi wyłącznie o uzyskanie konkretnego rezultatu. Ten bowiem może być osiągnięty w toku wykonania różnych rodzajów umów. Wynika z tego, że na gruncie ubezpieczenia społecznego umowa, której przedmiot został przez profesjonalistę określony nieprecyzyjnie, nie może być kwalifikowana jako wyjątek od reguły, usprawiedliwiający fakt niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu.

Przeprowadzenie wykładów/szkoleń o czym już wspomiano może stanowić przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze i być przedmiotem umowy o dzieło, ale o takiej kwalifikacji decydują dodatkowe kryteria. Zatem zamiar ułożenia zobowiązania według kryterium art. 627 k.c., w płaszczyźnie uniknięcia obowiązku ubezpieczenia społecznego, obliguje do staranności i indywidualności przy określeniu parametrów dzieła, tak by uchwycić istotę tego działania. Przeprowadzenie wykładów/szkoleń o charakterze odtwórczym, niekiedy cyklicznym, wedle potrzeb płatnika i na jego tylko ryzyko, z uwzględnieniem konieczności ewentualnych poprawek/autoryzacji, nie może być uznane za dzieło, ale za umowę o świadczenie usług, od której powinny zostać odprowadzone składki na ubezpieczenie społeczne.

Ponadto w rozpatrywanym przypadku nie jest możliwe ustalenie, w jaki sposób sprawdzano prawidłowość przygotowania i wykonania „dzieła” przez zainteresowanych, a w rezultacie jakimi wadami fizycznymi mógłby być obciążany rezultat pracy ubezpieczonych i w oparciu o jakie kryteria należałoby oceniać wystąpienie ewentualnych wad. Takie określenie przedmiotu dzieła nie poddaje się zatem ocenie na istnienie wad fizycznych. Płatnik choć ogólnie zakreślił zakres czynności temat wykładu/szkolenia, nie określił wymogów jakim ma odpowiadać efekt pracy np. zaprezentowanie własnych twórczych innowacyjnych rozwiązań itp. Brak ustalenia w umowie tych parametrów uniemożliwia weryfikację domniemanego dzieła, pod kątem prawidłowości wykonania. Z tych względów nie można zakwalifikować umów zawartych z zainteresowanymi jako umów o dzieło, albowiem w ocenie Sądu, jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 14 grudnia 2017 r. III AUa 476/17). Sprawdzian taki, co również już podkreślano, jest zaś niemożliwy do przeprowadzenia, jeśli strony nie określiły w umowie cech i parametrów indywidualizujących dzieło. Taki brak kryteriów określających pożądany przez zamawiającego wynik (wytwór) umowy prowadzi do wniosku, że przedmiotem zainteresowania zamawiającego jest wykonanie określonych czynności, a nie ich rezultat.

Treść zobowiązania ukształtowanego przez strony, wskazuje zatem na to, że nie był nim określony wynik odpowiadający pewnym z góry ustalonym warunkom, lecz wykonywanie powtarzalnych i takich samych czynności zmierzających do osiągnięcia rezultatu w postaci przeprowadzenia wykładów/szkoleń dla danej grupy osób. Wykonywanie czynności tego rodzaju nie ma charakteru czynności przynoszących konkretny materialny rezultat, podlegający ocenie i ewentualnej odpowiedzialności za wady (art. 637 KC - uprawnienia z tytułu rękojmi), lecz w istocie czynności tego rodzaju są realizowane w ramach umów starannego działania, mających charakter umów zlecenia (umów o świadczenie usług).

Jak już wspomiano istotą umowy o dzieło jest to, by jej rezultat był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. (...) zdobytej w wyniku uczęszczania na zajęcia prowadzone przez zainteresowanych nie można potraktować jako "dzieła". Istotnym jest to, że zainteresowani w żaden sposób nie mogli zagwarantować, że każdy z uczestników szkolenia uzyska umiejętności i wiedzę na wcześniej określonym poziomie, a w szczególności, że np. zda egzamin kończący dane szkolenie w ramach C. C.. W wyniku kształcenia przez zainteresowanych nie występował zatem żaden ucieleśniony rezultat w jakiegokolwiek postaci, a poziom wiedzy uczestników szkolenia nie może być utożsamiany z wymaganym rezultatem (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19 kwietnia 2012 roku III AUa 244/12). Typową rzeczą dla każdego procesu dydaktycznego jest opracowanie koncepcji nauczania i przygotowanie przez wykładowcę programu, który będzie realizowany w danych jednostkach czasowych, zaś dobór teorii, metod edukacyjnych czy sposobu prowadzenia konwersacji mimo zindywidualizowania nie zmienia typowej usługi edukacyjnej w umowę rezultatu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 czerwca 2013 roku III AUa 1511/13).

Zaakcentować także trzeba, iż zainteresowani nie byli jakkolwiek rozliczani z wykonanej pracy, jej efektów, liczyło się tylko przeprowadzenie szkolenia/wykładów. Nie sposób zatem uznać, iż nacisk kładziono na dzieło nie zaś staranne działanie. Za wykonane czynności, to jest za przeprowadzenie zajęć według określonego programu (określonej tematyki programowej), a nie za osiągnięcie indywidualnie oznaczonego rezultatu, zainteresowani otrzymywali

umówione wynagrodzenie. Znamienne jest to, że płatnik wypłacił zainteresowanym wynagrodzenie niezależnie od tego czy uczestnicy szkolenia otrzymali w wyniku szkolenia wymagany poziom wiedzy czy umiejętności.

Sąd nie traci przy tym z pola widzenia, iż wykłady/szkolenia prowadzone przez ubezpieczonych w ramach spornych umów miały mieć charakter autorski, były wynikiem twórczej, pracy przyjmujących zlecenie i w tym znaczeniu stanowiły utwór w rozumieniu prawa autorskiego.

Odnosząc się do powyższego należy wskazać, że nawet ewentualne przeniesienie przez zainteresowanych na płatnika autorskich praw majątkowych do materiałów powstałych w ramach prelekcji wykładów, nie świadczy o zawarciu umowy o dzieło. W przypadku umów, gdzie pojawia się problematyka stworzenia utworu, powyższe zagadnienia są regulowane prawem autorskim, które wypierają ogólne reguły prawa cywilnego. Analiza ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz. 880 z późn. zm.) nie pozostawia wątpliwości, że skupia ona uwagę na ochronie utworów wytworzonych przez człowieka, podczas gdy w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych przypisano odmienną rolę. Dotyczy ona relacji zachodzącej między organem rentowym, płatnikiem i ubezpieczonym.

Nie należy też tracić z pola widzenia, że efekt w postaci utworu, w rozumieniu prawa autorskiego, nie przesądza o kwalifikacji zawartej umowy. Przepis art. 1 ust. 1 u.p.a.p.p. i art. 627 k.c. nie muszą mieć wspólnego zakresu. Dziełem może być rezultat umowy, która nie ma charakteru autorskiego. Prawo autorskie jest też samodzielną regulacją, z której wcale nie wynika, że o autorskim charakterze umowy przesądza tylko wykonanie jej w ramach umowy o dzieło. Utwór w rozumieniu prawa autorskiego może być dziełem w rozumieniu art. 627 k.c., jeżeli powstał w ramach umowy o dzieło. Nie jest to reguła zamknięta, gdyż utwór może powstać również w ramach wykonywania stosunku pracy (art. 12 i 14 u.p.a.p.p.) lub umowy o świadczenie usług. Utwór w rozumieniu prawa autorskiego nie determinuje bezwzględnie rodzaju umowy (o dzieło lub o wykonanie usługi). /wyrok SN z dnia 2 września 2020 r. I UK 96/19, LEX nr 3071517/.

Umowa o dzieło, której przedmiotem jest wygłoszenie wykładu, nie rodzi obowiązku ubezpieczeń społecznych, pod warunkiem że wykład posiada cechy utworu, a takim właściwościami odpowiada tylko wykład naukowy (cykl wykładów) o charakterze niestandardowym, niepowtarzalnym, wypełniający kryteria twórczego i indywidualnego dzieła naukowego. Trzeba jednak podkreślić, że ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o Prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 666 ze zm.) nie reguluje rodzajów umów przewidzianych dla zamówienia utworu w rozumieniu przepisów tej ustawy, a kwalifikacja zawartej umowy zawsze opiera się na przepisach Kodeksu cywilnego. Dlatego też autorski charakter przedmiotu umowy sam z siebie nie ma wpływu na odróżnienie umów o dzieło od pozostałych umów cywilnoprawnych. Utwór w rozumieniu prawa autorskiego nie decyduje o tym, że mamy do czynienia z umową o dzieło. /II UK 472/17 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 13-11-2018/.

Należy również zwrócić uwagę na sposób określenia wynagrodzenia wynikającego ze spornych umów. W odniesieniu do umowy o dzieło istnieje bowiem związek wynagrodzenia z samym dziełem - jego wartością, a nie jak w przypadku usługi - z jej ilością, jakością i rodzajem. Generalnie wynagrodzenie z umowy o dzieło określa się w sposób ryczałtowy lub kosztorysowy. Z umów zawartych z zainteresowanymi wynika, że wynagrodzenia były określone jednorazową stawką i choć były płatne po wykonaniu zobowiązania, nie były poprzedzone stricte odbiorem „dzieła” w jakiegokolwiek części. To zaś wskazuje na zapłatę za umowę starannego działania.

Reasumując w ocenie Sądu czynności będące przedmiotem wszystkich spornych umów zawartych pomiędzy odwołującymi się a zainteresowanymi, nie mogą być uznane za czynności przynoszące konkretny i zindywidualizowany rezultat, możliwy do obiektywnej weryfikacji. Nie jest możliwe określenie - a co więcej nie określają tego umowy- jaki rezultat materialny (rzecz, czy zespół rzeczy) lub niematerialny miałby powstać w efekcie wykonywania tych czynności (innymi słowy, co miałoby stanowić dzieło). W istocie zawarte umowy kładły nacisk nie na pożądany efekt pracy osoby je wykonującej, lecz na to, że w określonym czasie miała ona wykonać konkretne prace będące elementem niezbędnym do prowadzenia działalności przez samego płatnika. To zaś sprowadza się do wniosku, że celem zawartych umów było wykonanie przez zainteresowanych ogólnie pojętych czynności, a nie określony rezultat tych czynności.

Takiemu zobowiązaniu nie można przypisać cech essentialia negotii umowy o dzieło, a oczekiwania stron towarzyszące zawieraniu i wykonywaniu tej umowy nazywanej przez strony umową o dzieło, mogły się zrealizować wyłącznie jako elementy innej umowy - umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, które są regulowane w art. 750 k.c.

Tym samym w ocenie Sądu czynności podlegające ocenie w niniejszym postępowaniu były realizowane w ramach umowy starannego działania, mającej charakter umowy zlecenia (umowy o świadczenie usług). Treścią zobowiązania zainteresowanych nie był konkretny wynik odpowiadający pewnym z góry ustalonym warunkom, lecz wykonywanie określonych czynności wynikających z realizowanych przez płatnika usług. Za wykonane czynności zainteresowani otrzymali umówione wynagrodzenie.

W wykonanych przez zainteresowanych pracach nie przejawia się indywidualny, czy twórczy charakter jego autora, który w jakikolwiek sposób odróżniałby, wykonane prace od innych, wykonanych przez osobę posiadającą takie same kwalifikacje. Jakkolwiek ubezpieczeni są niewątpliwie osobami posiadającymi ściśle określone predyspozycje i wiedzę, które wymagane są dla wykonywania spornych umów, to jednocześnie nie można nie zauważyć, że rezultat takich prac jest jednak podporządkowany spełnianiu zasad ogólnie ustalonych przy takich pracach, a więc niezależnych od nich samych. Ich rola sprowadzała się, zatem, do zastosowania pewnych norm i dokonania w oparciu o nie czynności, a zatem, w konsekwencji, do starannego działania. Trudno, w tym przypadku mówić o rezultacie, decydującym o charakterze zawartej umowy, jako umowy o dzieło.

Zdaniem Sądu nie można każdego wyniku określonych czynności wykonanych przez daną osobę sprowadzać do dzieła na gruncie przepisów prawa cywilnego i prawa ubezpieczeń społecznych, które nie rodzi obowiązku zapłaty składek na te ubezpieczenia. Dzieło takie bowiem ma przynieść trwały efekt i jednocześnie ma mieć w pewnym stopniu niepowtarzalny charakter. Tym samym wniesione odwołania co do meritum nie mogły przynieść skutków spodziewanych przez odwołującego.

Nietrafnym jest podniesiony przez płatnika zarzut przedawnienia. Odwołujący wskazał na naruszenie art. 24 ust. 4 w zw. z art. 31 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 59 § 1 pkt 9 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa poprzez niedostrzeżenie, że wszelkie ewentualne zobowiązania płatnika z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, które mogłyby wynikać z zawartych z ubezpieczonymi umów, uległy przedawnieniu i wygasły - co w konsekwencji powinno skutkować umorzeniem postępowania z uwagi na jego bezprzedmiotowość.

W tym zakresie należy wskazać, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14.02.2017 r., sygn. akt II UK 708/15, stwierdził, że nie zachodzą przeszkody materialnoprawne i procesowe, w ustaleniu przez organ rentowy w decyzji podlegania ubezpieczeniom społecznym w okresach wstecznych, w odniesieniu do których należne składki nie zostały opłacone przez płatnika i uległy przedawnieniu. Dopuszczalne jest zatem ustalenie w decyzji organu rentowego podlegania ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu) osoby wykonującej pracę na podstawie umowy zlecenia w sytuacji, gdy należności z tytułu składek na te ubezpieczenia, uległy przedawnieniu przed wydaniem decyzji. Powyższe zostało ugruntowane w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2016 r. III UZP 8/16 i w chwili obecnej nie budzi zastrzeżeń orzeczniczych. Wydanie zaskarżonych decyzji było zatem w pełni dopuszczalne.

Znamiennym dla rozstrzygnięcia jest również fakt, iż w toku postępowania skarżący nie kwestionował ustalonych w decyzji podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz okresu podlegania ubezpieczeniom przez zainteresowanych.

Wobec powyższego należało dojść do przekonania, iż wykonywanie pracy przez zainteresowanych na podstawie zakwestionowanych przez organ rentowy umów, rodziło dla nich tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych na podstawie ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy, stanowi zaś osiągnięty na podstawie umowy przychód.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., Sąd Okręgowy w Łodzi orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Stosownie do wyników postępowania, na podstawie art. 98 k.p.c., Sąd w punkcie 2 sentencji wyroku, obciążył odwołującego się obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez organ rentowy, mając na uwadze fakt, iż przedmiotem rozpoznania były odwołania w czterech sprawach połączonych do wspólnego rozpoznania. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (tj. Dz.U.2018.265) w kwocie po 180 zł od każdej z połączonych spraw.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy przez PI

K.W.